

בכוחו של ענף הבנייה להאיץ את הצפיחה בפסק

אהרון כהן
נשיא התאחדות
הקבלנים והבונים
בישראל

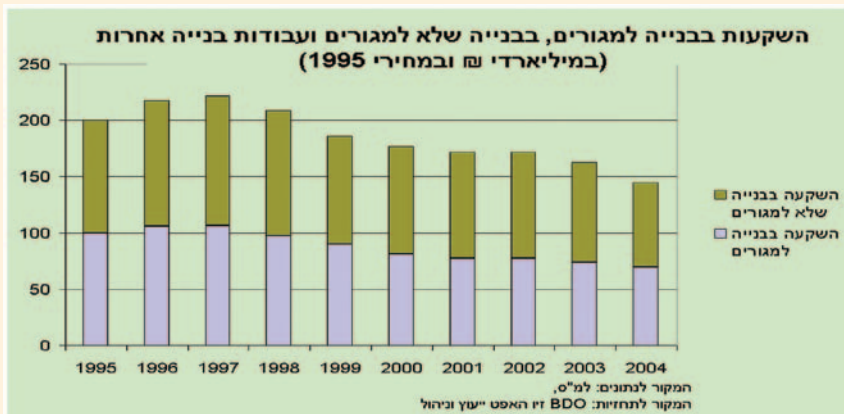
לפעילות בחו"ל ועוד. בעיה נוספת עימה מתמודד הענף הנה העלייה במחירי תשומות הבנייה כמו ברזל, מלט, ביטומן ועוד, וזאת ללא מנגנון פיצוי על עליות המחירים.

למרות המצב הנוכחי, אנו בהתאחדות הקבלנים מאמינים, כי בכוחו של ענף

בשנתיים האחרונות הוביל משרד האוצר תפישה, לפיה ענף הבנייה הנו ענף "שירותי", שמטרתו לספק דירות לתושבי המדינה בהתאם לביקושים בשוק. פועל יוצא מכך, אין כל צורך לנקוט במדיניות של עידוד ביקושים או סיוע לרוכשי הדירות. כוחות השוק יעשו את שלהם, וכאשר לתושבי המדינה יהיה כסף – הם ירכשו דירות. לנוכח מדיניות זו בוטלו במהלך שנת 2003 כל המענקים שניתנו בעבר לרוכשי דירות, והתוצאה התבטאה בירידה חדה ברכישת דירות, ירידה בהתחלות בנייה וקיפאון בענף הנדל"ן, בעיקר באזורי הפריפריה וביישובי הנגב והגליל.

שנה	השקעות בענף הבנייה	השקעה בבנייה למגורים	השקעה בבנייה שלא למגורים	שיווק קרקעות - ממ"ל	מימוש משכנתאות על ידי זכאים
1995	100	100	100	100	100
1996	105	105	105	105	105
1997	105	105	105	105	105
1998	105	105	105	105	105
1999	105	105	105	105	105
2000	105	105	105	105	105
2001	105	105	105	105	105
2002	105	105	105	105	105
2003	105	105	105	105	105
2004	105	105	105	105	105

על-פי נתוני התאחדות הקבלנים, מכירת דירות ביוזמה ציבורית, המאפיינת את אזורי הפריפריה, ירדה בשנת 2004 ב-28% בהשוואה ל-2003. מכירת דירות ביוזמה פרטית עלתה ב-6% בלבד, כאשר הגידול במכירות ביוזמה פרטית אפיין בעיקר את מחוז תל-אביב, בו נרשמה עלייה של 40%, ואת מחוז חיפה, בו נרשמה עלייה של 15%, בעוד שבצפון ובדרום חלה ירידה חריפה של כ-16% וכ-18%, בהתאמה, לעומת 2003. בחמשת החודשים הראשונים של שנת 2005 נמשכה מגמה זו, ורק 1,829 דירות חדשות נמכרו ביוזמה הציבורית, לעומת 2,141 בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ-15%. נתונים על התחלות בנייה במשק לשנת 2004 מצביעים על ירידה של כ-9% לעומת השנה שקדמה לה, להיקף של 28.4 אלף דירות בלבד. היקף זה הוא הנמוך ביותר מאז 1989.

במקביל למדיניות ביטול המענקים בענף הבנייה, חלה ירידה בהשקעה בתשתיות על-ידי המדינה.

בנטרול ההוצאה החריגה בתחומי הגז והנפט ב-2003, מגמת הירידה בהשקעה בתשתיות נמשכת ברציפות משנת 2001. תקציבי המדינה לפיתוח (2004) – כ-15 מיליארד ₪, בפועל – 11.5 מיליארד ₪ בלבד. תקציב הפיתוח המתוכנן ל-2005 – 13.1 מיליארד ₪. התקציב המתוכנן ל-2005 פחת ב-14% ביחס לשנה קודמת.

הבנייה לחזור ולהוביל את המשק הישראלי ולהוות גורם מאיץ בהמשך צמיחתו. ענף הבנייה והתשתית מהווה כיום כ-8% מהתמ"ג. סך ההשקעות בענף הגיעו לכ-45 מיליארד ₪ בשנת 2004. ענף הבנייה מעסיק במישרין ובעקיפין כ-300,000 ישראלים. נתונים אלה (בהתחשב בעובדה, כי להשקעה בבינוי יש ערך מוסף מקומי גבוה של 83%) מראים, כי הגדלת ההשקעות בענף תביא ליצירת מקומות עבודה נוספים, גידול בהכנסות המדינה ממיסים וגידול בחלקו של הענף בתמ"ג.

אם לא די בירידה בפעילות הענף הן בתחום המגורים והן בתחום התשתיות, ספג הענף מספר "מכות" נוספות: מחסור בכוח עבודה מקצועי כתוצאה ממדיניות "השמים הסגורים" לעובדים זרים, והבעיה המתמשכת בהעסקה רציפה של עובדים פלשתינים בשל הבעיות הביטחוניות. המחסור בעובדים מקצועיים פגע קשות בחברות הקבלניות, הביא לעלייה במחירה של שעת עבודה, פגע ברווחיותן של חברות, ובפועל הביא לפיטוריהם של עובדים ישראלים בשל צמצום הפעילות של חברות בישראל, מעבר חברות